



Van: SWV-ODP
Aan: Schooldirecteuren en ib-ers,
Cc: Bestuurders, controllers, kwaliteitszorgmedewerkers en swv-ers
Datum: 09-04-2024
Betreft: **Verantwoording inzet extra ondersteuningsgelden vanaf 1-1-2024**

Achtergrond

Het geld voor passend onderwijs is bestemd voor de leerlingen die een ondersteuningsbehoefte hebben. Eén van de beoogde effecten van de invoering van passend onderwijs was dat de verantwoording van de beschikbare middelen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, transparanter zou zijn.

In 2018 heeft de Inspectie van het Onderwijs (IvHO) een verkennend onderzoek uitgevoerd bij een aantal samenwerkingsverbanden, schoolbesturen en scholen voor primair onderwijs. De IvHO wilde weten of het geld volgens het ondersteuningsplan werd verdeeld, overeenkomstig werd besteed en of daar transparant verantwoording over werd afgelegd, oftewel of de ondersteuningsmiddelen ten goede zijn gekomen aan de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

De vragen waar men antwoorden op wilde krijgen - op zowel het niveau van het samenwerkingsverband als dat van het schoolbestuur – luiden concreet:

1. Was de verstrekking van de ondersteuningsmiddelen conform het ondersteuningsplan?
2. Vond de besteding van de ondersteuningsmiddelen plaats overeenkomstig de toewijzing?
3. Blijkt uit de verantwoordingsrapportage van de besteding van de ondersteuningsmiddelen of de beoogde doelen van het ondersteuningsplan zijn gerealiseerd?
4. Heeft, voor zo ver van toepassing, op basis van het voorgaande bijstelling¹ plaatsgevonden?

Zowel het samenwerkingsverband als het schoolbestuur moet zich dus kunnen verantwoorden over de besteding van de gelden en de realisatie van de doelen.

Situatie binnen ons samenwerkingsverband

Sinds enkele jaren stort ODP de middelen voor extra ondersteuning als een 'lumpsum' vooraf door naar de schoolbesturen. De IvHO geeft in haar onderzoeksrapport aan dat daarmee het risico bestaat dat het zicht in de keten verloren gaat. Binnen ons samenwerkingsverband hebben we dit ondervangen door voor de inzet van de ondersteuningsgelden Otr in te zetten. De inzet van de extra ondersteuningsgelden wordt echter nog maar mondjesmaat via Otr verantwoord. Zo is in 2023 door de scholen van de door hen ontvangen extra ondersteuningsgelden van in totaal € 1,4 miljoen maar € 255.000 (ofwel 18%) 'verantwoord' via Onderwijstransparant (Otr).

Er bereikten ons signalen dat scholen van mening zijn dat registratie via Otr niet (meer) nodig zou zijn. Hoe dit beeld bij de scholen is ontstaan is niet duidelijk. Wij hebben altijd de lijn gevoerd dat alles via Otr verantwoord dient te worden. Het feit dat de gelden vooraf worden toegekend betekent immers niet dat

¹ In het rapport wordt aangegeven dat hiervoor is gekeken dat op het niveau van het samenwerkingsverband en het schoolbestuur corrigerende acties zijn genomen als er door het onderliggende niveau geen verantwoording is afgelegd

scholen en het samenwerkingsverband niet meer hoeven te verantwoorden hoe deze middelen daadwerkelijk worden ingezet.

Wat kan hebben meegespeeld is dat sommige scholen het beeld hebben dat verantwoording via Otr complex is/ dubbel zou zijn ten opzichte van eigen systemen. Er is echter in 2023 en daarvoor veel gedaan om Otr eenvoudiger te maken.

Wat ook kan hebben meegespeeld is het invoeren van de verantwoording van de inzet van de gelden vanuit het SWV over een kalenderjaar, zoals we dat sinds enkele jaren naast Otr vragen aan te leveren. Die verantwoording geeft een beeld op hoofdlijnen voor alle vanuit het SWV ontvangen gelden (ook de gelden voor basisondersteuning) en is dan ook geen vervanging voor de gevraagde 'verantwoording' via Otr.

OnderwijsTransparant

In juni 2023 is een 'werkgroep' gestart waarin betrokkenen vanuit SIKO, Primo en ODP nogmaals gezamenlijk hebben gekeken naar een zo eenvoudig mogelijke wijze van registreren in Otr. Daarnaast hebben we een gesprek gehad met OnderwijsTransparant. Onder meer om te kijken of we de terminologie binnen Otr konden aanpassen. De terminologie in Otr is namelijk nog hetzelfde als in de jaren waarin de gelden pas werden toegekend nadat er een *aanvraag* was gedaan via Otr. Sinds de besturen/ scholen de gelden vooraf krijgen is Otr meer het '*verantwoordings*'-middel geworden. Door bepaalde bewoordingen in Otr lijkt het erop alsof scholen nog steeds toestemming nodig hebben vanuit het SWV wat soms tot weerstand leidt.

Toestemming is nog wel nodig waar het toelaatbaarheidsverklaringen betreft en het aanmelden voor SLB, HB en AB maar niet meer voor de overige (individuele) trajecten. Het is echter niet mogelijk om binnen Otr de terminologie voor beide stromen te differentiëren. Daarom staat er ook bij het invullen van een individueel arrangement nog steeds 'toestemming SWV'.

Otr is in basis gebouwd als een instrument voor de *aanvraag en toewijzing* van extra ondersteuning aan een *individuele* leerling waarbij inzet van middelen vanuit het SWV nodig is en/of de toestemming nodig is van het SWV. We spreken dan over:

- alle individuele arrangementen *inclusief* die rondom de inzet van ambulante begeleiding vanuit het SBO/ SO en plaatsing in een SLB traject en een Bovenbestuurlijke Plusklas waarvoor het SWV de kosten draagt en
- alle toelaatbaarheidsverklaringen.

Het instrument is oorspronkelijk niet ontworpen voor de aanvraag en toewijzing van niet-individuele leerlingen zoals groeps-, school-, en wijkarrangementen. Dit is vrij eenvoudig te 'omzeilen' door een fictieve leerling aan te maken, maar dit wordt door sommige scholen als complex ervaren.

Otr is ook niet ontworpen als verantwoordingsmiddel. De huidige monitor en evaluatie mogelijkheden in Otr zijn bedoeld om een verlengingsaanvraag voor de extra ondersteuning te doen, niet om ingezet te worden als verantwoordingsmiddel.

Beleidsaanpassing met ingang van 1-1-2024

Met de beperkingen van Otr in ons achterhoofd hebben we een aanpassing voorgesteld. Dat voorstel is besproken met de beleidsgroep, de 'werkgroep', de controllers en de deelnemersraad. Iedereen kon zich vinden in het voorstel. Dit betekent het volgende:

Met ingang van 1-1-2024 geldt:

- Otr wordt (lees: blijft) verplicht ingezet voor alle individuele² arrangementen waarbij inzet van middelen vanuit het SWV nodig is of waarvoor de toestemming nodig is van het SWV (toestemming is nodig voor tlv, inzet SLB, HB en AB).

² Voor de inzet van de ondersteuningsgelden voor individuele leerlingen vind altijd een 'aanvraag' in Otr plaats. Dit omdat hier altijd een OPP aan gekoppeld is/ moet zijn.

- Otr hoeft niet meer te worden ingezet voor groeps-, school- en wijkarrangementen³.
- Als alternatief is voor groeps-/ schoolarrangementen enerzijds en wijkarrangementen anderzijds een format ontwikkeld dat per arrangement ingevuld moet worden en waarmee de (geplande) inzet van deze gelden inzichtelijk wordt alsmede de verantwoording achteraf.
- De school stuurt het ingevulde format bij de start en na afloop aan de kwaliteitsmedewerkers én controllers van het betreffende schoolbestuur en in cc aan de controller en betrokken medewerker van het SWV.
- De controller van het schoolbestuur bewaakt de voortgang van de geplande inzet door de scholen, koppelt dit 2 keer per jaar tussentijds terug aan het SWV en stemt voor de scholen binnen het schoolbestuur af of/ hoe de daadwerkelijke inzet van de middelen in de boekhouding geregistreerd wordt.

Formats voor groeps- en schoolarrangementen respectievelijk voor wijkarrangementen

Er zijn formats ontwikkeld voor een groeps-/ schoolarrangement respectievelijk een wijkarrangement. Deze formats zijn voorgelegd aan de controllers, de Klankbordgroep OnderwijsTransparant en de deelnemersraad. Hun input hebben we meegenomen in de definitieve versies die u als bijlage bij deze notitie aantreft. Bijgaande formats komen dus, daar waar het groeps-, school of wijkarrangementen betreft, in de plaats van verantwoording via Otr.

NB:

1. De beleidsaanpassingen geldt formeel vanaf 1-1-2024. Er zijn na 1-1-2024 reeds een beperkt aantal groeps-/ schoolarrangementen verantwoord via Otr. Die hoeven niet alsnog vervangen te worden door deze formats.
2. Wat blijft is dat iedere school per kalenderjaar op hoofdlijnen verantwoording aflegt over alle ontvangen middelen waarbij inzichtelijk wordt gemaakt hoeveel budget er daadwerkelijk ingezet is, of de doelen gerealiseerd zijn met de inzet van deze middelen en hoeveel leerlingen daarvan geprofiteerd hebben. Daarvoor is al enkele jaren een format in gebruik. Dit format wordt jaarlijks (voor zover mogelijk reeds vooraf ingevuld) verspreid onder de schoolbesturen.

Goedkeuring vanuit het bestuur voor de inzet van de extra ondersteuningsmiddelen vervalt

We hebben aan de schoolbestuurders de vraag voorgelegd in hoeverre zij het noodzakelijk vinden dat een aanvraag zoals vastgelegd in Otr danwel via bijgaande formats nog voorzien moeten zijn van een goedkeuring van de bestuurder. Voor het SWV is dit niet noodzakelijk⁴.

De schoolbestuurders hebben hierop unaniem aangegeven dat dit vanaf heden niet meer nodig is.

Bijlage:

- Format groeps-/ schoolarrangementen
- Format wijkarrangement

³ Met wijkarrangementen bedoelen we de inzet van de extra ondersteuningsgelden die – via de penvoerder – rechtstreeks aan de wijk zijn toegekend.

⁴ Een school krijgt namelijk nooit meer middelen dan per beschikking (vooraf) is vastgesteld.